

|                                   |                                                    |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i>          | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>            |
| <i>Egzamin:</i>                   | <b>Egzamin maturalny</b>                           |
| <i>Przedmiot:</i>                 | <b>Historia</b>                                    |
| <i>Poziom:</i>                    | <b>Poziom rozszerzony</b>                          |
| <i>Formy arkusza:</i>             | EHIP-R0-100, EHIP-R0-200, EHIP-R0-300, EHIP-R0-400 |
| <i>Termin egzaminu:</i>           | 19 maja 2025 r.                                    |
| <i>Data publikacji dokumentu:</i> | ...                                                |

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

### Zadanie 1. (0–1)

| Wymagania egzaminacyjne 2025 <sup>1</sup>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                              |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | I. Starożytność.<br>1. Cywilizacje Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Zdający:<br>3) rozpoznaje cechy charakterystyczne najważniejszych osiągnięć kulturowych cywilizacji bliskowschodnich [...]. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: C

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 2. jest przedstawiony opis przygotowywania ciała zmarłej osoby do mumifikacji, co było praktyka religijną w starożytnym Egipcie. Na ilustracji C widać naczynie ozdobione hieroglifami – pismem religijnym starożytnych Egipcjan.

### Zadanie 2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna.<br>Uczeń porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | I. Starożytność.<br>2. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnej Grecji. Zdający:<br>2) wyjaśnia przemiany ustrojowe w Atenach i porównuje formy ustrojowe greckich polis; [...]. (PR)<br>4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>3) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim [...]. (PR) |

<sup>1</sup> 1 Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1698).

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Po reformie.

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 2. została opisana reforma demokratyczna Peryklesa w Atenach, która miała miejsce w V w. p.n.e. Natomiast w źródle 1. Przedstawiono wydarzenia późniejsze, bo odnoszące się do I w. n.e. – o czym świadczy informacja o nauczaniu św. Pawła.

**Zadanie 3.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | I. Starożytność.<br>4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>5) rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie [...] architektury i techniki; (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

funkcja wodociągu [akweduktu] / transport wody

**Zadanie 3.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | I. Starożytność.<br>4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>5) rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie [...] architektury i techniki; (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do jednego elementu.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Rzymu

Przykładowe uzasadnienie: Budowla jest charakterystyczna dla architektury starożytnego Rzymu, o czym świadczy wymyślone przez Rzymian rozwiązanie konstrukcyjne – pełny / półokrągły łuk.

### Zadanie 4. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze<br>8. Kultura średniowiecza. Zdający:<br>1) wyjaśnia uniwersalny charakter kultury średniowiecznej. (PR) |

### Zasady oceniania

2 pkt – za trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

A – franciszkanie

B – benedyktyni

C – jezuici

### Zadanie 5.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze<br>4. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>4) rozpoznaje tendencje centralistyczne i decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

A – Wacław II

B – Brzetysław I

**Zadanie 5.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze<br>4. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>4) rozpoznaje tendencje centralistyczne i decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**Rozstrzygnięcie: WojciechuPrzykładowe uzasadnienia:

- W źródle jest mowa o wywiezieniu relikwii świętego z Gniezna, co wskazuje, że chodzi o relikwie św. Wojciecha.
- Relikwie św. Stanisława znajdują się w Krakowie, wynika stąd, że w źródle jest mowa o relikwiach św. Wojciecha.

**Zadanie 6. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze<br>5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego.<br>Zdający:<br>3) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. (PR) |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do jednego elementu graficznego.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: 3

Przykładowe uzasadnienie: Na obszarze oznaczonym cyfrą 3 widać m.in. regularną siatkę ulic, w centrum miasta prostokątny plac – rynek.

### Zadanie 7. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | II. Średniowiecze<br>7. Polska w XIV–XV w. Zdający:<br>1) opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.;<br>4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. (PR) |

### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. przedstawiono fragment dokumentu, którym król Polski ogłosił inkorporację Prus do Korony. Stało się to bezpośrednią przyczyną wybuchu wojny trzynastoletniej, której poświęcone jest źródło 2., o czym świadczą np. daty bitew, nabytki terytorialne Polski.

### Zadanie 8. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | II. Średniowiecze<br>8. Kultura średniowiecza. Zdający:<br>3) identyfikuje dokonania kultury okresu średniowiecza w zakresie [...] architektury i sztuki, z uwzględnieniem kultury polskiego średniowiecza. (PR)<br>III. Dzieje nowożytne |

|  |                                                                                                                                               |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający: 6) [...] rozpoznaje dzieła sztuki polskiego baroku. (PR) |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Zasady oceniania**

2 pkt – za podanie dwóch nazw stylów i dwóch widocznych cech tych stylów.

1 pkt – za podanie dwóch nazw stylów bez cech albo za podanie nazwy jednego stylu i jednej widocznej cechy tego stylu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Nazwa stylu 1.: gotyk

Przykładowa cecha: ostrołukowe okna

Nazwa stylu 2.: barok

Przykładowa cecha: ozdobny hełm wieży

**Zadanie 9.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>III. Dzieje nowożytne</p> <p>3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej. Zdający:<br/>1) opisuje i wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce, w tym sejmików, sejmu, senatu i sejmu elekcyjnego [...];<br/>6) ocenia sytuację wyznaniową na ziemiach Rzeczypospolitej w XVI w., w tym tolerancję wyznaniową [...]. (PR)</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A

**Zadanie 9.2. (0–1)****Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Akt konfederacji warszawskiej [konfederacja warszawska]

### Zadanie 10. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne<br>4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura. Zdający:<br>1) opisuje zmiany terytorium Rzeczypospolitej w XVII w.;<br>2) opisuje główne etapy konfliktów politycznych i militarnych Rzeczypospolitej [...] z Turcją w XVII w.; wyjaśnia ich następstwa. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za dwa prawidłowe wskazania

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

1. – F, 2. – P

### Zadanie 11.1. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | III. Dzieje nowożytne<br>5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający:<br>9) ocenia znaczenie rewolucji amerykańskiej i francuskiej z perspektywy politycznej [...]. (PR)<br>6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający:<br>3) charakteryzuje i ocenia dzieło Sejmu Wielkiego, odwołując się do tekstu <i>Konstytucji 3 maja</i> . (PR) |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

A – Stany Zjednoczone [Ameryki]

B – Francja

C – Polska / Rzeczpospolita

**Zadanie 11.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>III. Dzieje nowożytne</p> <p>6. Rzeczpospolita w XVIII w. Reformy oświeceniowe i rozbiory. Zdający:<br/>1 7) synchronizuje najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w XVIII w. z wydarzeniami w Europie i w Stanach Zjednoczonych. (PR)</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienia:

- Najwcześniej powstał dokument przytoczony we fragmencie A – z informacji tam zawartych wynika, że jest to konstytucja amerykańska z 1787 roku. Fragment B i C odnoszą się do regulacji prawnych powstałych później – konstytucji francuskiej okresu Dyktatoratu [1795] oraz *Konstytucji 3 Maja* [1791].
- Dokument A, to fragment konstytucji amerykańskiej (informacja o Kongresie), która była pierwszą konstytucją na świecie. Pozostałe dokumenty są fragmentami innych konstytucji [konstytucji innych państw], a więc musiały powstać później.

**Zadanie 12. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>IV. Wiek XIX</p> <p>1. Europa napoleońska. Zdający:<br/>5) charakteryzuje ustrój polityczny Księstwa Warszawskiego; (PR)</p> <p>5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający:<br/>1) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny odmiennego rozwoju gospodarczego ziem polskich w trzech zaborach. (PR)</p> |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Bank, o którym mowa w źródle 2., powstał w czasach Królestwa Polskiego [Kongresówki], na co wskazuje informacja o Mikołaju I jako królu Polski.

Przedstawiony w źródle 1. banknot zawiera informacje wskazujące na wcześniejsze pochodzenie, m.in. rok wydania [1810] oraz nazwę państwa [Księstwo Warszawskie].

### Zadanie 13. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>2. Europa i Stany Zjednoczone w epoce rewolucji przemysłowej. Zdający:<br>3) ocenia gospodarcze, społeczne [...] skutki rewolucji przemysłowej. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### Przykładowe odpowiedzi:

- Autor postrzegał maszyny jako zagrożenie dla miejsc pracy dla robotników w fabrykach, co bezpośrednio mogło wpłynąć na pogorszenie ich statusu materialnego.
- Autor dostrzegał negatywne społeczne następstwa rewolucji przemysłowej.

### Zadanie 14.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający:<br>3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**Rozstrzygnięcie: APrzykładowe uzasadnienia:

- Na mapie przedstawiono działania zbrojne na ziemiach polskich w okresie powstania listopadowego, o czym świadczą m.in. zaznaczone trasy przemarszu wojsk, miejsca bitew np. Stoczek, Iganie, Grochów, Ostrołęka. Herbem ustanowionym w trakcie tego powstania był herb A, zawierający dwudzielną tarczę z orłem białym i pogonią litewską.
- Na mapie przedstawiono działania zbrojne na ziemiach polskich w okresie powstania listopadowego, o czym świadczą m.in. zaznaczone trasy przemarszu wojsk, miejsca bitew np. Stoczek, Iganie, Grochów, Ostrołęka. Natomiast herb B został ustanowiony podczas powstania styczniowego – trójdzielna tarcza.

**Zadanie 14.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający:<br>3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1. – F, 2. – P.

**Zadanie 15.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>6. Europa i świat w XIX w. Zdający:<br>1) charakteryzuje kierunki przemian społecznych i politycznych [...] w Stanach Zjednoczonych [...]. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1. – P, 2. – F

### Zadanie 15.2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>6. Europa i świat w XIX w. Zdający:<br>1) charakteryzuje kierunki przemian społecznych i politycznych [...] w Stanach Zjednoczonych [...]. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: przeciwników

Przykładowe uzasadnienie: W tekście jest mowa o tym, że embargo na eksport bawełny do Wielkiej Brytanii nałożyli przywódcy konfederatów, którzy byli przeciwnikami abolicjonizmu (zniesienia niewolnictwa).

### Zadanie 16.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | IV. Wiek XIX<br>3. Ideologie XIX w. Zdający:<br>1) charakteryzuje i porównuje ideologie [...]; (PR)<br>5. Społeczeństwo polskie w okresie zaborów w XIX w. Zdający:<br>4) porównuje programy [...] partii socjalistycznych. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienia:

- W artykule cytowanym w źródle 1. jest mowa o socjalizmie i konieczności walki o niepodległość Polski. Takie stanowisko prezentowała Polska Partia Socjalistyczna, której organem prasowym był „Robotnik”.
- W artykule cytowanym w źródle 1. jest mowa o socjalizmie i konieczności walki o niepodległość Polski. Czasopismo B było wydawane przez partię, która w swoim programie nie miała walki o niepodległość Polski.

**Zadanie 16.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>1. I wojna światowa i rewolucje w Rosji.<br/>Zdający:</p> <p>2) przedstawia genezę i charakteryzuje przebieg rewolucji rosyjskich w 1917 r. (PR)</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do faktografii.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Gazeta B informuje o rewolucji 1905 roku w Rosji, o czym świadczy data wydania czasopisma. Natomiast do obalenia monarchii doprowadziła rewolucja lutowa, która miała miejsce w roku 1917.

**Zadanie 17.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>3. Europa i świat między wojnami.<br/>Społeczeństwo, gospodarka, kultura.<br/>Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje proces demokratyzacji społeczeństw międzywojennych i ustrojów politycznych, z uwzględnieniem następstw przemian cywilizacyjnych, w tym kultury masowej. (PR)</p> |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

ruch sufrażystek / feminizm / ruch emancypacyjny

### Zadanie 17.2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>3. Europa i świat między wojnami.<br/>Społeczeństwo, gospodarka, kultura.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje proces demokratyzacji społeczeństw międzywojennych i ustrojów politycznych, z uwzględnieniem następstw przemian cywilizacyjnych, w tym kultury masowej. (PR)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

A

### Zadanie 18. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>2) rozpoznaje charakterystyczne cechy ustroju II Rzeczypospolitej w oparciu o konstytucję z 1921 [...]. (PR)</p> |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za podanie dwóch wydarzeń.

1 pkt – za podanie jednego wydarzenia.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

- zabójstwo / śmierć prezydenta [Gabriela] Narutowicza
- zrzeczenie się urzędu przez prezydenta [Stanisława] Wojciechowskiego / zamach majowy

**Zadanie 19. (0–1)**

| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX<br>2. Kryzys demokracji i systemy totalitarne.<br>Uczeń:<br>1) [...] charakteryzuje aktywność międzynarodową Włoch i Niemiec w latach trzydziestych XX w. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za podanie dwóch nazw.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie****Rozwiązanie**

- komunizm [ZSRR]
- faszyzm [faszystowskie Włochy]
- nazizm [III Rzesza, hitlerowskie Niemcy]

**Zadanie 20.1. (0–1)**

| <b>Wymaganie ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX<br>5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Uczeń:<br>1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. (PR)<br><br>6. Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>3) opisuje osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, w tym budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

[Eugeniusz] Kwiatkowski

### Zadanie 20.2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z dziejów ojczystych [...].</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>5. II Rzeczpospolita. Społeczeństwo, gospodarka, kultura. Uczeń:<br/>1) charakteryzuje i ocenia dorobek gospodarczy II Rzeczypospolitej. (PR)</p> <p>6. Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Zdający:<br/>3) opisuje osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, w tym budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do faktografii.
- 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 1.

Przykładowe uzasadnienia:

- Rządy sanacji wprowadzono w Polsce w 1926 roku [po zamachu majowym]. Budowę Centralnego Okręgu Przemysłowego rozpoczęto w latach 30.
- Rządy sanacji wprowadzono w Polsce w 1926 roku [po zamachu majowym]. Budowę portu w Gdyni rozpoczęto przed zamachem majowym.

### Zadanie 21. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z dziejów ojczystych [...].</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...].</p> | <p>9. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Zdający:<br/>2) charakteryzuje udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów oraz sytuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach wojny. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

- 1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
- 0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W bitwie pod Lenino wzięli udział żołnierze polscy z 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, podlegli komunistom i walczący u boku Armii Czerwonej. Natomiast w wyniku układu Sikorski-Majski powstała Armia Polska pod dowództwem gen. Władysława Andersa, która nie walczyła u boku Armii Czerwonej.

**Zadanie 22. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX<br>14. Polska w latach 1948–1956. Zdający:<br>2) charakteryzuje udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów oraz sytuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach wojny. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą prawidłową nazwę stylu w sztuce i jedną widoczną cechę.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**Nazwa: socrealizm / realizm socjalistycznyPrzykładowe cechy:

- realistyczne przedstawianie ludzi pracy
- propaganda pokoju na świecie

**Zadanie 23.1. (0–2)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny. | V. Wiek XX<br>16. Polska w latach 1980–1989. Zdający:<br>1) wyjaśnia ideę Solidarności i jej wpływ na przemiany społeczno-polityczne w Polsce;<br><br>3) opisuje przyczyny i skutki obrad „Okrągłego Stołu”;<br>4) prezentuje oceny polskiej historiografii dotyczące PRL-u. (PR) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy między opiniami.  
1 pkt – za podanie jednego podobieństwa albo jednej różnicy między opiniami.  
0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Przykładowe odpowiedzi

### Podobieństwo:

- W obu tekstach podkreślono znaczenie decyzji o wyborach /utworzeniu senatu jako instytucji demokratycznej.
- W obu tekstach fakt utworzenia senatu oceniany jest jako sukces opozycji / „Solidarności”
- W obu tekstach jest mowa o ustępstwach władzy komunistycznej na rzecz opozycji

### Różnica:

- Autor źródła 1. krytycznie przedstawia postanowienia porozumienie okrągłego stołu, źródło 2. zawiera jednoznacznie pozytywną opinię.
- Autor źródła 1. twierdzi, że to nie okrągły stół stanowił wydarzenie przełomowe, tylko wydarzenia późniejsze. Dla autora źródła 2. okrągły stół był wydarzeniem przełomowym.

### **Zadanie 23.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego [...]. | V. Wiek XX<br>12. Europa Środkowo-Wschodnia po II wojnie światowej. Zdający:<br>5) opisuje przeobrażenia ustrojowe w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i rozpoznaje charakterystyczne cechy procesu dekomunizacji w państwach bloku wschodniego po 1989 r. (PR) |

### **Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

### **Rozwiązanie**

Rumunia

**Zadanie 24. (0–12)**

**Temat 1.** Scharakteryzuj wpływ podbojów na przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe w państwie rzymskim.

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>I. Starożytność</p> <p>3. Ekspansja w świecie greckim i rzymskim.<br/>Zdający:<br/>3) charakteryzuje ekspansję rzymską i wyjaśnia ideę imperium rzymskiego.</p> <p>4. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br/>1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w Rzymie republikańskim i w cesarstwie rzymskim;<br/>2) porównuje niewolnictwo w Rzymie z wcześniejszymi formami niewolnictwa w świecie bliskowschodnim i greckim;<br/>3) opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, poprzez tolerowaną, do panującej);<br/>4) prezentuje najważniejsze stanowiska historiografii dotyczące przyczyn upadku państwa rzymskiego;<br/>5) rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie prawa, literatury, nauki, architektury i techniki;<br/>6) identyfikuje dziedzictwo kultury rzymskiej w dorobku kulturowym Europy. (PR)</p> |

**Kryteria oceniania**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty (polityczny, społeczno-gospodarczy i kulturowy);</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ podbojów na zmianę struktury społecznej i religijnej;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul> |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;</li><li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił zjawisko romanizacji;</li><li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym;</li><li>• podjął próbę formułowania wniosków;</li><li>• podjął próbę oceny.</li></ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• zajął stanowisko i je częściowo uargumentował;</li><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wymienił zdobycze terytorialne Rzymu w okresie republiki i cesarstwa;</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii;</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li></ul>      |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu,</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi;</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li></ul>                                                                                                                                  |

**Temat 2.** Scharakteryzuj proces formowania się społeczeństwa stanowego w Polsce.

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>II. Średniowiecze</p> <p>5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego.<br/>Zdający:</p> <p>2) porównuje proces formowania się społeczeństwa stanowego w Polsce i w zachodniej Europie;</p> <p>3) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim;</p> <p>5) synchronizuje najważniejsze wydarzenia z okresu rozbicia dzielnicowego i dziejów Europy. (PR)</p> <p>7. Polska w XIV–XV w. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich. (PR)</p> |

**Kryteria oceniania**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty;</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się stanu szlacheckiego;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>                                              |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ przywilejów na kształtowanie się ustroju monarchii stanowej;</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym,</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków;</li> <li>• podjął próbę oceny przemian gospodarczych.</li> </ul> |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom II<br>(3–5 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu;</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii, np. wyjaśnił pojęcie stanu;</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li></ul>                                  |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym;</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi;</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li></ul> |

**Temat 3.** Przedstaw wpływ reform w duchu absolutyzmu oświeconego na pozycję międzynarodową Rosji, Prus i Austrii.

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>III. Dzieje nowożytne</p> <p>5. Oświecenie, absolutyzm oświecony i rewolucje XVIII w. Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania oświecenia europejskiego;</p> <p>2) charakteryzuje główne idee europejskiego oświecenia i rozpoznaje jego główne dokonania w myśli politycznej, nauce, literaturze, sztuce i architekturze;</p> <p>3) charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą;</p> <p>4) charakteryzuje program modernizacji Rosji i rosyjską ideę imperium. (PR)</p> |

**Kryteria oceniania**

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawiska, ukazując różne jego aspekty;</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji,</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe, np. wyjaśnił wpływ reform na wzrost pozycji międzynarodowej Rosji, Prus i Austrii;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul>                       |
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;</li> <li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe; np. wyjaśnił wpływ filozofii oświeceniowej na przemiany ustrojowe;</li> <li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym;</li> <li>• podjął próbę formułowania wniosków;</li> <li>• podjął próbę oceny.</li> </ul> |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom II<br>(3–5 pkt) | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wyjaśnił pojęcie absolutyzmu oświeconego;</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii;</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych.</li></ul> |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)  | Zdający: <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu;</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi;</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.</li></ul>                                        |

**Temat 4.** Oceń wpływ sprawy chłopskiej na niepowodzenie walki Polaków o niepodległość w XIX w. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>IV. Wiek XIX</p> <p>4. Walka o niepodległość Polski w okresie niewoli narodowej. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje i porównuje cele oraz metody polityki zaborców wobec społeczeństwa polskiego w okresie niewoli narodowej;</p> <p>2) rozpoznaje działania społeczeństwa sprzyjające rozwojowi tożsamości narodowej;</p> <p>3) wyjaśnia przyczyny, charakter i skutki powstań narodowych. (PR)</p> |

### Kryteria oceniania

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. ukazując proces powstawania świadomości narodowej wśród chłopów;</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiały źródłowe;</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul> |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;</li><li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe;</li><li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, np. przedstawił zmiany postawy władz powstańczych wobec kwestii chłopskiej;</li><li>• w większości wykorzystał materiały źródłowe;</li><li>• podjął próbę formułowania wniosków.</li></ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wyjaśnił pojęcie uwałaszczania;</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii;</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych;</li><li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li></ul>                                                             |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym;</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi;</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni;</li><li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li></ul>                                                                        |

**Temat 5.** Scharakteryzuj rolę prezydentów w życiu politycznym II Rzeczypospolitej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna.<br/>Zdający porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br/>Zdający analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.<br/>Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.</p> | <p>V. Wiek XX</p> <p>4. Odbudowa niepodległości i życie polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>2) rozpoznaje charakterystyczne cechy ustroju II Rzeczypospolitej w oparciu o konstytucje z 1921 i 1935 r.;</p> <p>3) opisuje główne ugrupowania polityczne II Rzeczypospolitej, ich aktywność w życiu politycznym oraz przywódców;</p> <p>4) wyjaśnia przyczyny kryzysu demokracji parlamentarnej w II Rzeczypospolitej; charakteryzuje przyczyny i konsekwencje przewrotu majowego. (PR)</p> |

### Kryteria oceniania

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom IV<br>(9–12 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnił złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. omawiając zmianę pozycji prezydenta I. Mościckiego na przestrzeni lat 1926–1939;</li> <li>• poprawnie przeprowadził selekcję i hierarchizację wykorzystanych informacji;</li> <li>• trafnie i w pełni wykorzystał materiały źródłowe;</li> <li>• poprawnie wyjaśnił związki przyczynowo-skutkowe;</li> <li>• sformułował wnioski i ocenę oraz podsumował rozważania.</li> </ul> |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Poziom III<br>(6–8 pkt) | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dokonał celowej i trafnej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii;</li><li>• w większości poprawnie ukazał związki przyczynowo-skutkowe;</li><li>• przedstawił omawiane zagadnienia w ujęciu dynamicznym, np. ukazał zmiany kompetencji prezydenta II Rzeczypospolitej w świetle przepisów konstytucyjnych;</li><li>• w większości wykorzystał materiały źródłowe;</li><li>• podjął próbę formułowania wniosków.</li></ul> |
| Poziom II<br>(3–5 pkt)  | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawił częściową faktografię, która jest potrzebna do opracowania tematu, np. wymienienia prezydentów II Rzeczypospolitej;</li><li>• podjął próbę uporządkowania podanej faktografii;</li><li>• podjął próbę wyjaśnienia związków przyczynowo-skutkowych;</li><li>• podjął próbę wykorzystania załączonych materiałów źródłowych i przywołania ich w tekście pracy.</li></ul>                                                                      |
| Poziom I<br>(1–2 pkt)   | <p>Zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• w kilku/kilkunastu zdaniach odniósł się do tematu, nawiązując do treści zawartych w materiale źródłowym;</li><li>• podał kilka faktów związanych z tematem, zwykle bez wskazywania związków między nimi;</li><li>• poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni;</li><li>• podjął nieudolną próbę wykorzystania materiałów źródłowych.</li></ul>                                                                                              |